



## LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845,  
el. p. [kanc@eimin.lt](mailto:kanc@eimin.lt), <http://eimin.lrv.lt>.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos bankui

2022-03-                      Nr. (10.16-73Mr)-3-  
į 2022-02-03            Nr.        S        2022/(34.57.E-  
3900)-12-601

### DĖL VIEŠOS KONSULTACIJOS DĖL KAPITALO RINKOS PLĖTROS PRIEMONIŲ PLANO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija susipažino su Lietuvos banko siūstu kapitalo rinkos plėtros priemonių plano projektu bei lydinčiais dokumentais ir teikia savo pastabas plano projektui:

1. Sutikdama, kad Akcinių bendrovių įstatymas yra svarbus įstatymas kapitalo rinkos plėtros atžvilgiu, Ekonomikos ir inovacijų ministerija informuoja, kad nemažai Kapitalo rinkos plėtros priemonių plano projekte (toliau – Projektas ) įvardintų šio įstatymo trūkumų jau dabar sprendžiami siūlomais Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimais. Įstatymo projektu, kuris 2021 m. gruodžio 17 d. pateiktais derinimui institucijoms ir visuomenei, siūlomi pakeitimai, be kita ko, apima ir palengvinimus UAB juridinio asmens teisinės formos reguliavimui keičiant nuostatas, kurios buvo priimtose įgyvendinat ES bendrovių teisės direktyvas, bet pagal šias direktyvas privalomas tik akcinėms bendrovėms. Ekonomikos ir inovacijų ministerija taip pat atkreipia dėmesį, kad ir toliau tęs darbus tobulinant Akcinių bendrovių įstatymo teisinį reguliavimą, todėl Projektu siūlomomis priemonėmis iš esmės siekiama to paties tikslo – gerinti sąlygas kapitalo rinkos plėtrai.

2. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 18 psl. yra nurodytas galimai klaidinantis teiginys, kad „yra į nacionalinę teisę neperkeltų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų nustatytų pažangių ir daugelio ES valstybių narių taikomų bendrovių teisės institutų, kurie gali reikšmingai padidinti nacionalinės bendrovių teisės patrauklumą ir prisidėti prie Lietuvos kapitalo rinkos plėtros“. Minėtoje direktyvoje nustatyti privalomi rezultatai, kuriuos turi pasiekti visos valstybės narės, tačiau nacionalinėms institucijoms paliekama galimybė pasirinkti įgyvendinimo formą ir būdus. Direktyvos privalomos nuostatos yra įgyvendintos, dėl neprivalomų nuostatų pasirinkimo/nepasirinkimo buvo sprendžiama rengiant nacionalinius teisės aktus, diskutuojama juos derinant su institucijomis ir priimant. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projekte įvardinti, kurie direktyvoje nustatyti institutai, nereglamentuoti nacionalinėje teisėje ir galimai turintys įtakos kapitalo rinkos plėtrai, buvo identifikuoti rengiant Projektą.

3. Projekte nurodyta išvada, kad „visa tai tik patvirtina poreikį iš esmės peržiūrėti įmonių teisės reguliavimą...“ grindžiama Lietuvos banko nevertintais rinkos dalyvių įvardintais Akcinių bendrovių įstatymo trūkumais (dėl kurių Ekonomikos ir inovacijų ministerija pastabas

Lietuvos bankui teikė darbo tvarka), siūlymu nustatyti Akcinių bendrovių įstatyme galimybę išpirkti akcijas iš vieno akcininko ir nedetalizuotu teiginiu dėl direktyvoje (ES) 2017/1132 nustatytų institutų neperkėlimo. Tokie duomenys nepagrindžia išvados reguliavimą peržiūrėti iš esmės.

4. Ekonomikos ir inovacijų ministerija negali pritarti siūlymui remtis iniciatyvinės grupės rengiamu naujos redakcijos Akcinių bendrovių įstatymo projektu pagal European Model Company Act (EMCA) (toliau – Modelinis bendrovių aktas), visų pirma dėl šio akto neatitikimo Europos Sąjungos direktyvų reikalavimams, o taip pat dėl to, kad po Modelinio bendrovių akto patvirtinimo 2015 metais jau buvo priimta eilė papildomų Europos Sąjungos direktyvų pakeitimų mažinančių Modelinio bendrovių akto aktualumą. Be kita ko, iniciatyvinės grupės nuo 2015 metų rengiamas naujos redakcijos Akcinių bendrovių įstatymo projektas (kartu su aiškinamuoju raštu ir atitikimo ES direktyvoms atitikties lentele) nebuvo pateiktas susipažinimui (institucijoms, visuomenei). Atsižvelgiant į tai, siūlytina atsisakyti Projekto nuostatų dėl naudojimosi Modeliniu bendrovių aktu kaip riboto aktualumo šaltiniu, nepaneigiant jo, kaip akademinio produkto, vertės rengiant ir kitus Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimus.

5. Atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktų keitimo planas yra patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas). Projektu siūlomos priemonės nėra suderintos su Vyriausybės nutarimu, be kita ko, su institucijų įsipareigojimais laiku įgyvendinti ES teisės aktus. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos nuomone, Planu siūlomi naujų priemonių įgyvendinimo terminai (*aukšto prioriteto priemonės turėtų būti įgyvendintos kiek įmanoma greičiau, vidutinio prioriteto – per vidutinį laikotarpį (1–2 m.)*), turėtų būti suderinti su LRV patvirtintais prioritetais ir ES teisės aktų įgyvendinimo kalendoriumi.

6. Projekte nurodoma, kad: „viena iš svarbiausių Lietuvos kapitalo rinkos plėtros priemonių – didinti vertybinių popierių biržoje platinamų valstybės valdomų įmonių (VVI) akcijų kiekį“. Visgi atkreiptinas dėmesys, kad nors ši priemonė nurodyta kaip viena iš svarbiausių, tačiau realių pagrįstų skaičiavimų, kaštų – naudos analizės ar vertinimo šiuo klausimu nėra atlikta. Jei teigiama, kad iš VVI akcijų platinimo gautos lėšos sukurtų didesnę naudą valstybei ir šios lėšos galėtų būti skirtos valstybės strateginiams projektams vykdyti, atitinkamai turėtų būti nurodoma, apie kokių VVI ir kokio dydžio akcijų paketų privatizavimą kalbama, pateikti skaičiavimai dėl gautinos naudos, nurodoma, kokius strateginius projektus būtų galima finansuoti ir t. t.

7. Atkreipiamas dėmesys, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas kitų subjektų nuosavybėn perduodamas privatizuojant akcijas pagal įstatymus. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų privatizavimo įstatymu privatizavimo objekto valdytojas (centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas ar kita Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga ar įmonė, ar savivaldybė, patikėjimo ar nuosavybės teise valdantys, naudojantys privatizavimo objektą ir juo disponuojantys) pasiūlo įtraukti akcijas į Privatizavimo objektų sąrašą. Todėl už Plano priemonę: „Atsižvelgiant į Pasaulio banko ir ERPB siūlymus, apsvarstyti didesnio VVI vertybinių popierių skaičiaus įtraukimo į prekybą AB Nasdaq Vilnius galimybes“, atsakingomis suinteresuotomis institucijomis turi būti nurodytos tos institucijos, kurių valdomas VVI akcijas būtų siūloma privatizuoti.

8. Kartu pažymime, kad dauguma reikšmingiausių ir didžiausių VVI yra nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės. Todėl VVI vertybinių popierių privatizavimas turėtų būti

vertinamas nacionalinio saugumo grėsmių kontekste. Atkreipiame dėmesį į tai, kad VVĮ vertybinių popierių įtraukimas į biržos sąrašus yra tik viena iš lėšų investicijoms pritraukimo galimybių. Nemaža dalis VVĮ didžiąją dalį pajamų užsitikrina iš įvairių reguliuojamų veiklų su nustatytais tarifais, taip pat investicijas galima finansuoti skolintomis lėšomis ar kitais būdais, nekeičiant valstybės kontroliuojamo akcijų paketo dydžio ir sprendžiamosios galios santykio. Todėl kalbant apie investicijų poreikio pritraukimą į VVĮ, kompleksiskai turėtų būti vertinamos ir kitos alternatyvos.

9. Lietuvos kapitalo rinkos plėtros priemonių plane prie „Biržos aktyvumas ir infrastruktūra“ krypties yra įvardyta problema „*MVĮ nėra labai aktyvios Baltijos šalių kapitalo rinkose, trūksta finansinių priemonių potencialą augti turinčioms MVĮ*“, bei šiam tikslui numatyta konkreti priemonė „*Sukurti bendrą Baltijos šalių fondą, kuris investuotų į MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmones, įtrauktas į vertybinių popierių biržą (prieš IPO ir IPO stadijoje)*“. Pažymime, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. rugsėjo 22 d. pasitarimo metu (2021 m. rugsėjo 22 d. protokolą Nr. 51) pritarė Lietuvos Respublikos dalyvavimo steigiant Baltijos šalių regioninio kapitalo rinkų plėtros akceleravimo fondą (toliau – Fondas) tikslingumui. Taip pat pažymime, kad vadovaujantis Nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, nacionalinių plėtros įstaigų veikla turi būti pagrįsta vertinimu, kuriuo nustatomas finansavimo rinkos sąlygomis nepakankamumas ir (ar) neoptimalumas, apskaičiuojamas investicijų poreikis. Vertinimas atliekamas Vyriausybės nustatyta tvarka ir atvejais. Minėto poreikio vertinimo atlikimą ir reikalavimus jam reglamentuoja Nacionalinės plėtros įstaigos skatinamojo finansavimo poreikio vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 910 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinių plėtros įstaigų įstatymo įgyvendinimo“. Iki šiol atliktuose skatinamojo finansavimo poreikio vertinimuose poreikis Fondui nebuvo nustatytas, todėl veiksmai dėl Fondo steigimo galės būti svarstomi tik po to, kai toks poreikis bus nustatytas laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė

Jovita Neliupšienė

Vaidotas Rudokas, tel. 864092443, el.p. [vaidotas.rudokas@eimin.lt](mailto:vaidotas.rudokas@eimin.lt)

Jaunius Petrauskas, tel. 865889106, el. p. [jaunius.petrauskas@eimin.lt](mailto:jaunius.petrauskas@eimin.lt)

Laura Čiukšytė, tel. 868465877, el.p. [laura.ciuksyte@eimin.lt](mailto:laura.ciuksyte@eimin.lt)

Lina Dumčiūtė, tel. 8 659 05763, el. p. [lina.dumciute@eimin.lt](mailto:lina.dumciute@eimin.lt)

